

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

06 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

- 3) Офіс Генерального прокурора України (ОГПУ) - здійснює координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії корупції.
- 4) Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККС) - здійснює допуск до посади судді та здійснює дисциплінарний розгляд щодо суддів.
- 5) Національна рада з питань антикорупційної політики (НАРАП) - розробляє та забезпечує реалізацію державної політики у сфері протидії корупції.[2]

На нашу думку в Україні хоча і створена антикорупційна система, однак вона є неефективною, відсутні скоординовані дії саме в реалізації основних антикорупційних заходів, що відповідно формує негативне ставлення громадськості до таких новостворених інституцій. Фактори які з цим пов'язані це - відсутність спеціально підготовлених фахівців, які реалізовуватимуть антикорупційну політику. Обізнані в цій справі, мають відповідну кваліфікацію та досвід. Зазначені органи вони формують свою діяльність з урахуванням досвіду європейських та світових практик, що в свою чергу не завжди спрацьовує. Також відсутня взаємодія цих органів, яка повинна бути врегульована в чинних нормативно-правових документах, водночас антикорупційні інституції дублюють діяльність одна одної. Це стосується складання адміністративних протоколів, нагляду за дотриманням законодавства в частині заповнення декларацій, а також конфлікту інтересів.

Список використаних джерел

- 1.Офіційний портал Національного агентства з питань запобігання корупції.
<https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/antukoruptsijna-systema-v-ukrayini>
2. Про запобігання корупції. Закон України від 19.10.2023,
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

УДК 340.12

ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Бровко Н.І. д.ю.н., проф.
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Тези присвячені питанням ефективності здійснення антикорупційної політики в Україні. Наголошено на необхідності удосконалення антикорупційної політики шляхом

удосконалення антикорупційного законодавства, активізації розвитку механізмів та інструментів електронного декларування, люстрації на державному рівні.

Ключові слова: корупція, корупційні діяння, антикорупційна політика, антикорупційні заходи, люстрація.

У різних державах різне відношення до корупції та корупційних проявів. В Україні розуміння корупції як подяки, можливості досягти бажаного без відповідних зусиль є нормою світогляду більшості.

Поширеною є думка що корупція найбільш вражає сферу влади. Певною мірою очевидно, що посадовці приймають рішення подекуди керуючись незрозумілими мотивами, що може свідчити про корупцію. Про чисельні прояви корупції у цій сфері свідчить й опитування «Стан корупції в Україні. Сприйняття, досвід, ставлення», що було проведено у 2023 році й за яким 89% громадян вважають корупцію найсерйознішою проблемою для України після повномасштабної війни. Найсерйознішим типом корупції є політична корупція (81%). 53% українців вважають, що корупція ніколи не може бути виправдана, лише невеликий відсоток респондентів звертався до правоохоронних органів зі скаргами про випадки корупції. Частка респондентів вважають, що за боротьбу з корупцією мають відповідати прості громадяни - 13%, проте основна відповідальність за це лежить на Президенті та його Офісі (44%). Поінформованість про антикорупційні заходи, реформи чи інформаційні кампанії державних інституцій та громадських організацій знизилася порівняно з 2018 роком, але сприйняття їхньої ефективності значно зросло. Майже 80% громадян висловлюють готовність брати участь у мітингах і публічних протестах, хоча більшість надає перевагу пасивним формам залучення, таким як повідомлення про випадки корупції у ЗМІ та соціальних мережах (31%), а також ініціювання і підписання електронних петицій (27%) [1]

Аналізуючи проблему варто вживати заходи антикорупційної політики. Однак для їх реалізації має бути бажання посадових осіб, органів державної влади і місцевого самоврядування, суддів, правоохоронців, самих антикорупційних органів зменшити корупційні прояви. Таке бажання потрібно втілювати в практичні заходи якими є прийняття ефективних та узгоджених нормативно-правових актів, чітке законодавче визначення процедур прийняття управлінських рішень уповноваженими органами.

Слід вживати заходи щодо усунення можливостей які сприяють вчиненню корупційних діянь особами, які мають такі можливості. Мова може йти про запровадження процедур для розмежування компетенції посадовців, можливості контролю їх рішень, їх прозорість та доступність, прийняття посадовими особами рішень та особиста відповідальність за них, взаємодії з громадянами, громадськими інституціями.

Без ефективних механізмів забезпечення ефективного функціонування антикорупційних інституцій, без ліквідації корупційних відносин в органах державної влади та побудови ефективної системи публічної влади, яка характеризується високим рівнем відповідальності за корупційні діяння, без забезпечення прозорості у відносинах між державними і приватними інституціями та контролем за системою державного управління формування антикорупційної політики в Україні неможливе [2, с. 12]

Також антикорупційна політика повинна бути направлена на притягнення винних осіб до юридичної відповідальності за вчинення корупційних діянь та неможливість їх ухилення від відповідальності та забезпечивши повернення незаконно отриманих благ до держави.

Вищевказане повертає до тези про те, що для ефективної протидії корупції має існувати незалежна та неупереджена судова влада, антикорупційні органи, свідомі громадяни. Мова йде й про забезпечення антикорупційної якості чинного законодавства, розвиток електронного декларування, державний контроль за незаконним збагаченням, вжиття дієвих заходів з очищення влади з дотриманням при цьому конституційних принципів і прав людини.

Говорячи про боротьбу з корупційними правопорушеннями у політичній сфері варто продовжувати удосконалювати систему державної служби України відповідно до міжнародного досвіду розвинених країн; забезпечувати прозорість та гласність під час оголошення та проведення конкурсів на посади та органи влади, забезпечувати рівні умови участі, прозорість у просуванні по службі державних службовців; удосконалювати чинне законодавство, забезпечувати приведення його у відповідність до міжнародних стандартів тощо.

Продовжуючи думку про удосконалення антикорупційної політики зупинемось на очищенні влади як запобіжному способу зменшенні корупції. Цей процес вже запущено, проте ми спостерігаємо, що незважаючи на те, що міжнародна спільнота рекомендує Україні застосовувати люстрацію як доповнення у процесі розбудови демократії та наголошує на тому, що люстрація направлена на зміцнення верховенства права та боротьбу з корупцією проте до влади все ж повертаються особи, які не мають права займати посади в державному апараті. Тому безперечно, люстрація є важливою частиною антикорупційної діяльності держави, але мова йти про розуміння та реалізацію її справжнього призначення, здійснення на правових засадах, з дотриманням вимог Конституції України та забезпеченням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Продовжуючи думку про удосконалення антикорупційної політики варто сказати й про очищення влади як запобіжному способу зменшення корупції.

Люстрація має бути направлена на зміцнення верховенства права та боротьбу з корупцією проте як доводиться спостерігати, до влади все ж повертаються особи, які не мають права займати посади в державному апараті. Тому люстрація є важливою частина антикорупційної діяльності держави, але мова має йти про розуміння та реалізацію її справжнього призначення, здійснення на правових засадах, з дотриманням вимог Конституції України та забезпеченням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Таким чином, ефективність запобігання та протидії корупції залежить від рівня правосвідомості особистості, а заходи її запобігання мають бути своєчасними, оперативними, дієвими. Ефективна державна політики протидії корупції буде дієвою за умови комплексного впливу на її прояви яка включатиме проведення реформи судової системи, прозорий відбір до антикорупційних органів та інституцій. З метою удосконалення антикорупційної політики держави та усунення можливостей для вчинення корупційних діянь мають проводитись та реалізовуватись заходи, направлені на підвищення рівня правової культури та правової свідомості як молодого покоління, так і осіб, що займають посади в управлінському секторі [3].

З метою покращення та дієвості антикорупційної політики держави слід: удосконалити антикорупційне законодавство, активізувати розвиток механізмів та інструментів електронного декларування, продовжувати процеси люстрації на державному рівні.

Список використаних джерел

1. Стан корупції в Україні 2023: сприйняття, досвід, ставлення <https://engage.org.ua/stan-koruptsii-v-ukraini-2023-spryjniattia-dosvid-stavlennia/>
2. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ, 2016. 524 с. <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/7683>
3. Бровко Н.І. Філософсько-правові засади формування правосвідомості особистості в умовах трансформації освітнього процесу в Україні дисер...д.ю.н. 12.00.12. Київ. 2019. 470 с.

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ, ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	3
Сімакова С.І. ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН, ЯК РУШІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ.....	5
Малишко І.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	8
Сокиринська О.А. ДІЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМКИ ЧИ ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ, ЩО ПРОВОДЯТЬСЯ ПІД ЕГІДОЮ ООН	10
Дмитренко М.О. Сокиринська О.А. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДОБРОБУТУ СУСПІЛЬСТВА.....	12
Бастюченко Д.Є. (Науковий керівник - Сокиринська О.А.). КОРУПЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ.....	14
Кириченко. В.В.(Науковий керівник - Сокиринська О.А.). АНТИКОРУПЦІЙНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ.....	17
Бровко Н.І. ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	18
Терещук М.М. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АНАЛІТИКИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ	21
Ломакіна І.Ю. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	24
Глібко І.І. (Науковий керівник – Росавицький О.О.) КОРУПЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В 2023.....	26